
KULE
www.kulekitap.com

roman

dergah

hamdi ülker

ISBN 978-605-5045-99-9
1.Basım, İstanbul, Ocak, 2017
Genel Seri:1 Roman Serisi:1

Kule Kitap Yayınevi©
www.kulekitap.com
www.budukkan.com

Genel Yayın Yönetmeni: Emrah Çelik
Editör: Benjamin AE
Kapak Tasarımı: Ajans Tilki
Mizanpaj: Kule Mizanpaj

dergah

içimdeki eşkiya

hamdi ülker

Hamdi ÜLKER, Erzincan-Çayırlı doğumlu.

Erzincan - Çayırlı doğumlu. Kars Susuz Kazım Karabekir Öğretmen Lisesi, Erzincan Eğitim Fakültesi ve Anadolu Üniversitesinden mezun oldu.

Hikâye ve roman alanında eserleri bulunan yazarın başta Türk Dil Kurumu Dergisi olmak üzere çeşitli dergi ve gazetelerde hikâye ve köşe yazıları yayımlandı. Yazar, halen Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisinde yazar ve yayın kurulu üyesi olarak edebiyat dünyamıza katkıda bulunmaya devam etmektedir.

Yazarın yayınlanmış eserleri;

Sarıkamış, Mola Kitap, 2011
Bana Aşkı Anlatır mısın, Mola Kitap, 2012
Dergah, Mola Kitap, 2012
Sarıkamış, Tilki Kitap, 2014
Son Cemre, Tilki Kitap, 2014
Bana Aşkı Anlatır mısın, Tilki Kitap, 2014
Kardelene Mektuplar, Tilki Kitap, 2015
Gökmavi, Tilki Kitap, 2015
Doğu Ekspresi, Tilki Kitap, 2015
Yedi Levin Akşamı, Kule Kitap, 2017
Dergah, Kule Kitap, 2017

"Dergah, İçimdeki Eşkiya" yoğun talep üzerine yeni baskısı ile Kule Kitap Yayınevi tarafından okuyucularına sunulmuştur.

Yazar iletişim: hamdiulker@hotmail.com

Teşekkür;
Emeği ve katkılarından dolayı;
Edebiyat öğretmeni, güzel insan Onay Gür ve
Değerli arkadaşım Ahmet Yolcu Beyefendilere
teşekkür ederim.

İthaf;
Meşakkatli hayat yolculuğumda,
daimi refakatçilerim sevgili eşime
ve biricik oğlum Ümit Furkan'a.

…

Bir sabah yeni bir güne, çapaklanmış gözlerimi işaret parmaklarımın tersi ile ovuşturarak uyanmıştım. Akşamdan kalma kirli suratımı; taze bir güne, bayram sabahının o gizemli esintisi kardeşi, garip bir hisle birkaç avuç dolusu su çarparak hazırlarken, günün getireceklerinden bihaberdim. Benim kurguladığım hayat başka, feleğin beni sürüklediği serüven ise bambaşkaydı. O gün, türlü hayallerle başladığım günün sonunda, meğer yeni bir hayatın ilk adımlarını atmışım, her şeyden habersiz. Hem de öyle bir serüvendi ki bu, yıllar boyu sürecek, hiçbir hesaba ve ölçüye sığmayacak bir serüven. Delikanlı deliliğimin o zamana kadar bir türlü kontrol altına alamadığım ısrarı ve küçük irademin tetiklediği bir serüven.

…

SON SEREMONİ

I

Umutsuz Bekleyiş…

"Eğer bir eşkıya isem yine bir eşkıya gibi kurşuna dizilerek yahut asılarak öldürülmeyi istiyorum. Karanlık hücrelerde pislik içerisinde aç, sefil ölüme terk edilmek zoruma gidiyor."

Aylardır gökyüzüne hasret kalmıştım. Mahzene tıkıldığımız günden beri elime geçirdiğim paslı bir mıhla kapıdaki pencereden sızan ışığı görür görmez karşıdaki kirli duvara açtığım bu kırk dokuzuncu çentikti. Daha ne kadar çentik çekeceğim ise şimdilik meçhul. Tavandaki küçük delikten, hücrelerin bulunduğu bölüme düşen ışıklardan akşam ve gündüz olduğunu anlayabiliyorum. İçerisi günün her vaktinde zifiri karanlık ve hücrenin kapısındaki küçük pencere ile ışığa duyduğum özlemi az da olsun gideriyorum. Şimdilik yapabildiğim en önemli iş ise ışığı gördüğüm anda elimdeki çivi ile duvara bir çizgi atmak oluyordu.

Mahzene kapatıldığım ilk günler, kapı dibinde büzüşüp dışarıya çıkabilme umudu ile bir merhamet beklemiştim. Ancak zaman geçtikçe umduğum merhameti boşuna beklediğimi anlamış ve geceleri bir köşedeki kirli battaniyeye sarılarak içimi ürperten fare sesleri ve dokunuşları ile uyumaya çalışmıştım. Uykusuz geçen günlerin ardından artık fare sesleri, tavandan damlayan su şıpırtıları ve burnumun direğini koparan o iğrenç koku ile birlikte hem yaşamayı, hem de uyumayı öğrenmeye başladım. Hem artık günde iki öğün kapıdaki küçük delikten bırakılan kuru ekmek parçasını ve bir yudum suyu da yiyip içmeye başladım. Yoksa benim sonumun da diğer hücrelerdeki arkadaşlarım gibi olmasından korkmaya başlamıştım.

Yıllarca dağlarda kaçak gezmiştim. Yeri gelmiş aç kalmış, yeri gelmiş kirli bitli gezmiştim hatta hapishanede koğuşlarda kaldığım zamanlarda bile bu kadar yıpranmamış, bu kadar umutsuz olmamıştım. Adımı ipe sapa gelmez, ıslahı mümkün olmayan eşkıya koymuşlardı. Eğer bir eşkıya isem yine bir eşkıya gibi kurşuna dizilerek yahut asılarak öldürülmeyi istiyorum. Karanlık hücrelerde pislik içerisinde aç, sefil

ölüme terk edilmek zoruma gidiyor.

Sinop Hapishanesi'ne getirildiğim günden beri ne kadar zaman olmuştu sayamamıştım. Koğuşlarda kavga dövüş etsek de yine yanımızda en azından dilimizi ıslatıp, konuşabildiğimiz bir kişi de olsa bulunuyordu. Mahzende tam kırk dokuz gün olmuş ve henüz kimse ile bir kelime dahi konuşamamıştım. Ekmek ve su bırakmaya gelen gardiyanlara ilk günlerde bir şeyler soruyor, herhangi bir cevap alamayınca ise arkalarından ana, avrat küfrediyordum. Onun da bir işe yaramadığını anlamış ve uzun zamandır artık küfür bile etmez olmuştum.

Bu zamana kadar öldürdüğüm insanın sayısını unutmuştum. Yakalandığım ve Sinop Hapishanesi'ne getirildiğim güne kadar böyle bir hayat olacağını hiç düşünememiş ve Elbistan Hapishanesi'nden firar ettiğim gibi hep yine bir yolunu bulup kaçmayı düşünmüştüm. Buranın kaleden bozma, etrafının surlarla çevrili olduğunu, bir tarafının ise sarp kayalıklar ve deniz olduğunu gördüğüm zaman bile bir gün değilse de bir gün firar edeceğim umudu ile yaşamıştım. Lakin şimdi ise ıslahı mümkün olmayan bir eşkıya yaftası yemiş ve konulduğum bu hücrede dünya ile irtibatım kesilmişti.

Daha ne kadar sürecekti bilmem ama artık hayata dair umutlarımı iyiden iyiye yitirmiş, bu güne kadar öldürdüğüm insanların cezasını dünyada çektiğim kanaatine varmıştım. Kimi zaman artık şu verilen kuru ekmeği ve bir yudum suyu da almayıp diğer arkadaşlarım gibi ben de bir an önce ölüp gitmeyi ve bu işkenceden kurtulmayı düşünmeye başlamıştım. Mahzene ilk atıldığımız gün benim hemen yanımdaki mahzene Karslı Kara Mustafa'yı atmışlardı. Birbirimize duvarın diğer tarafından da olsa anlaşmayı öğretmiştik. Lakin günler geçtikçe gardiyanlara küfredenlerin ve duvarları tıklatanların sayısı azalır olmuş, en sonunda ise kökten kesilmişti. Kalmıştım bir başıma ve her yalnızlaştığım gün yüreğimdeki umuttan bir kısmını alıp götürüyordu.

Bütün zamanım kapıdaki yemek ve su için kullanılan delikten avluyu seyretmekle geçiyordu. Bulunduğumuz yer bir hamama benziyor, kenarlardaki küçük bölmeler mahzen, orta göbek taşı gibi

bir çıkıntının bulunduğu alan ise avluyu andırıyordu. Tavandaki küçük aydınlatma pencerelerinden içeriye arada bir güneş, diğer zamanlarda ise ışık vuruyordu. Bulunduğum mahzenin günden güne soğuyor olması ve geceleri titreyerek uyanışlarım mevsimin kışa döndüğünün habercisiydi. Bütün çırpınışlarım ve bekleyişlerim boşuna gibiydi. Bünyem diğerlerinden güçlü ve dayanıklı olduğu için bugüne kadar dayanabilmiştim ama bundan sonrası için dayanabileceğimi sanmıyordum. Zira her geçen gün biraz daha bitkin ve yorgun düşmeye başlamıştım. Havaların soğuduğu zamanlarda bedenimde kalan azıcık enerjinin büyük bölümünü de soğuğa karşı direnmek için kullanacağımdan fazla sürmez bir aya kadar bende diğerleri gibi ölür giderim.

Kara delik bana en kötü zamanlarda ve en çaresiz kalındığı zamanlarda bile canın çok kıymetli olduğunu öğretmiş, nefesimin yettiği zamana kadar işkence de çeksem yaşamanın tadını anlatmıştı. Elimden bir bir uçup giden gençliğimin, sağlığımın ve kırbaç altında da olsa özgür yaşamanın değerini yeni yeni anlar olmuştum.

Dağlardaki ferman takmayan firari kaçışlarımı özlemiş, soğuk kış günlerinde başımı sokacak bir kaya altı, ağaç kovuğu aradığım zamanları bile özler olmuştum.

Bazen de içimden bir ses "diren ulan Çevik, bu kışı hasarsız atlatırsan kurtulacaksın" diyordu. İnanmıyordum içimdeki o yalan söyleyen çocuğa ama yine de "ya doğru söylüyorsa!" demekten de kendimi alamıyordum.

Tavandan sızan ışık yavaş yavaş solmaya, avlu kararmaya başlamıştı. Birazdan dışarıdaki büyük kapı yine kendisi gibi büyük bir gıcırtıyla açılacak içeriye giren gardiyan hücremin kapısını tıkırdatıp bir parça ekmek ve bir yudum su verdikten sonra kapıyı kapatıp beni kaderimle baş başa bırakarak gidecekti. Ben ise gecenin karanlığına bürünüp hücremin bir köşesinde titreyerek sabah etmeye çalışacaktım.

Kapı büyük bir gıcırtı ile açılmış ve içeriye yüksek sesle konuşan birkaç insan girmişti. Gelenlerden birisi hücrelerde kaç kişi kaldığını

soruyordu. Diğeri ise karşı hücrelerdeki ıslahı mümkün olmayanların kaç zamandır seslerinin kesildiğini sadece iki veya üç kişinin sağ olduklarını anlatmaya çalışıyordu. Bir ara seslerin daha da netleştiğinden benim hücreme yaklaştıklarını anlamış, bir hışımla yerimden fırlamayı denemiştim. Ancak dizlerimin feri kesilmiş yerimden kalkacak gücüm kalmamıştı. Zor da olsa yerimden kalkarak günler sonra ilk kez birkaç söz söylemiştim. Bir yandan cansız yumruklarımla kapıyı yumrukluyor, diğer yandan da cılız sesimle "idam edilmek istiyorum!" diye bağırıyordum. Sesim öylesine cansız çıkıyordu ki oradakilerin hiç birisinin bana yöneldiğini hissedememiş ve ilk zamanlarda olduğu gibi "kes sesini pislik!" dedirtmeyi başaramamıştım. Yalnız dışarıdakilerin telaş içerisinde bir şeyler yapmaya çalıştıklarını anlamış ve pür dikkat onları dinlemeye ve anlamaya çalışıyordum. Aralarındaki konuşmalardan anladığım kadarıyla yakın zamanda çok önemli birisi gelecekti ve büyük bir ihtimalle hücrelerin bulunduğu bu kısmı da gezecekti. Dışarıdakilerden tok ve gür sesli olanı yanındakilere hakaretler yağdırıyor, yarın sabah ilk işlerinin bu hücreleri temizlemek olacağını söylüyordu.

Yarın ne yapıp yapıp, gelecek devlet büyüğüne sesimi duyurmalı ve mademki bir eşkıyaysam yine bir eşkıya gibi öldürülmeyi talep etmeliydim.

Ne vardı ki akıllı olsaydım da iki kere firara kalkışmasaydım. Hadi birincisinde affedilmiştik, ikincisinde ise o dev surları aşıp kaçamayacağımızı bile bile ne diye oradaki insanlara ön ayak olmuş ve yakalanınca da hücreye tıkılmıştım. Dışarıda olsam devlet büyüğüne sesimi daha kolay duyurabilecektim. "Ya yarın buraya gelmeden giderse, ya ona sesimi duyuramazsam." İşte o zaman benim için hayatın sonu olacaktı. Zira bu soğukta bu güçle yazı getireceğime inanmıyordum.

Bizden önce mahpushaneye sızdırdığı kıl testere ile demir parmaklıkları kesip kaçmaya çalışan birisinin kıyıdaki kayalıklara çakılıp hışır olduktan sonra yine dönüp mahpusa geldiğine kendi gözlerimle şahit olmuştum. Bütün bu gördüklerimden ders almamış bir keresinde erzak arabası ile kaçmayı denemiş, daha firara teşebbüs etmeden üç arkadaşımla birlikte yakalanmıştık. Diğer firar teşebbüsüm

ise eğer gerçekleşseydi belki de tarihe geçecekti ama olmadı. Olmadığı için ise kendimi bu kara delikte bulmuştum. Üstelikte ıslahı mümkün olmayan eşkıya damgası yemiş ve ölüme terk edilmiştim.

O günlerde hapishanede bir söylentidir gidiyordu. Yeni seçimleri Demokrat Parti kazanmış Menderes diye birisi Başbakan olmuştu. Adnan Menderes, yıllardır fakir millete kan kusturan tek parti olan Cumhuriyet Halk Partisi'nden ayrılıp yeni bir parti kurmuş ve büyük bir çoğunlukla Cumhuriyet Halk Partisi'ni mağlup ederek iktidara gelmişti. Yeni bir parti ve yeni bir başbakanla yeni umutlara kapı açılmış, açılan bu kapı ile birlikte ise bütün mahkûmları af umudu sarmıştı. Herkes bu umutla beklerken ben ise bütün bu söylentilere inanmamış ve aklıma değil de nefsime uymuş ikinci bir firara kalkışmıştım. Şimdi ise acaba o söylenenler gerçekleşti mi diye merak edip duruyorum. Eğer o söylenenler gerçekleşti ise büyük bir hata yapmıştım ki bu hata rahmetli ninemin deyimiyle "nasipsiz köpek kurban bayramında dağa çıkarmış" gibi bir hata olurdu. Bu hatayı yaptığım için ise kendimi affetmeyecektim ve mahzende çürüyüp gidecektim.

"Sen yaparsın Çevik, sen yaparsın Abbas" diye beni gaza getirenleri ise belki bu dünyada değil ama öteki dünyada çok kötü cezalandırmayı düşünüyordum.

O gece koğuşta kader arkadaşlarımla birlikte muhabbet ediyor, Erzurumlu İbrahim'in yanık sesinden " dün gece yar hanesinde yastığım bir taş idi" türküsünü dinliyorduk. Her söylenen türkü bana dağları, firari günlerimi hatırlatıyordu. Hele bir de atım Şahan, karım ve çocuklarım aklıma düştü mü yerimde duramıyor bir kuş olup dağlara doğru uçmak istiyordum. O hızla koşup karşıki duvara kendimi vuruyor ve bedenime zarar veriyordum. Kaç sefer olmuştu kafamı gözümü dağıtmıştım. İbrahim'in türküsü bittikten sonra da yine yüreğime, içimdeki ejderhaya söz geçirememiş hızla koşarak karşıki duvara kafamı toslamıştım. Arkadaşlarım bir yandan beni sakinleştirmeye çalışıyorlar, bir yandan da "sen yaparsın, sen kaçarsın, sen başarırsın" diye beni coşturuyorlardı. O gece yine gözümü uyku tutmamış, sabaha kadar kaçış planları düşünmüştüm. Sabah vardiyasına gelen gardiyanlar henüz gelmeden, akşam vardiyasındaki uyku sersemi gardiyanları alt

edip, onların elbiselerini giyerek vardiya değişiminde firar edecektim.

Henüz şafak sökmeden yatağımdan doğrulup samimi olduğum arkadaşlarımı uyandırdım. Bir ikisi itiraz ettiyseler de Mustafa gözü kara bir şekilde evet diyerek bana destek olacağını söyledi. Onun bu cesareti diğer iki arkadaşımızı da cesaretlendirmiş ve planımı mantıklı bularak bana destek vereceklerini söylemişlerdi. Sabahın o saatlerinde tuvalete gitmeye kalktığımızda dışarıdaki gardiyanları ortalarda göremezdik. Kapıyı uzunca tıklattıktan sonra birisi gözlerini ovuşturarak gelirdi. O hallerinden uykudan kalkıp geldiklerini anlardık. O saatte tuvalete gitmek isteyenleri ise tek tek götürüyorlardı. Önce ben gidecektim ve bir yolunu bulup gardiyanı etkisiz hale getirerek tuvalete kilitleyip elbiselerini giyecektim. Gerisi ise çorap söküğü gibi gelecekti. Planladığımız gibi, yerimden kalktım ve kapıya doğru geldim. Kapı deliğinden dışarıya baktım. Ortalarda kimse görünmüyordu. Kapıyı birkaç kez tıklattım neredeyse koğuştaki arkadaşlarım uyanacak olmuşlar fakat gardiyan bir türlü uyanmamıştı. Birkaç kez daha koğuşun kocaman demir kapısını tıklattım. Koridordan gelen ayak sesleri ile beklemeye başladım. Gardiyan her zamanki gibi sandalyenin üzerinde uyuklamaktan boynu tutulmuş, yengeç gibi yürüyerek gelip kapıyı açıyordu. Tuvalete gideceğimi söyleyip önden yürüyordum. Arkamdan helânın kapısına kadar geldi ve kapıda beklemeye başladı. İçeriye gelmezse bütün planlarım alt üst olacaktı. Ne yapıp yapıp onu içeriye çekmeliydim. İçeriye doğru bir iki adım attıktan sonra sendelenip düşer gibi yaptım. Gardiyan helânın dış kapısından içeriye girip beni tutmaya çalışırken suratının ortasına iyi bir kafa çakıp yere yıktım. Üzerine çullanıp ses çıkarmamasını sağlarken bir yandan da ayağımı geriye doğru uzatıp kapıyı kapattım. Üzerimdeki pijamaları yırtıp ellerini ve ağzını bağladıktan sonra helânın iç kısmına çekerek kapıyı üzerine kilitledim. Çar çabuk elbiselerini üzerime geçirip helâdan dışarıya çıktım. Koğuşun kapısını açmaya geldiğimde diğer arkadaşlarımın hazır bir şekilde beni beklediklerini görüyordum. Sıra bizim bölümdeki diğer iki gardiyanı uykuda basıp, etkisiz hale getirdikten sonra onların yerine geçmek kalmıştı. Asıl işin zor tarafı da buydu. Zira içlerinden birisi uyanıp bir ses çıkaracak yahut tehlike çanına dokunacak olursa bu bizim sonumuz olacaktı.

Dördümüz birden diğer iki gardiyanın sandalyeler üzerinde bilmem kaçıncı rüyalarını gördükleri odaya giriyor ve üzerlerine atılıyorduk. Dört tane eşkıyaya iki gardiyan fazla bir şey yapamamış daha uykularından uyanamadan onları teslim almıştık. Bir öncesi gibi onlarında ellerini ve ağızlarını bağladıktan sonra kıyafetlerini Mustafa ve Ahmet giymişler diğer arkadaş ise sessiz sedasız koğuşa geri dönmüştü. Sabah vardiyasının değişmesi için bir süre daha hata yapmadan beklememiz gerekecekti. Onlar gelir gelmez görevi devredip oradan tüyecektik. Geçmek tükenmek bilmeyen bir bekleyişin ardından beklenen zaman gelip çatmış ve gündüzcülerin sesleri duyulmaya başlamıştı. Ne var ki hesap edemediğimiz bir şey vardı ki o da bizim kodese tıkılmamıza neden olmuştu. Gündüz vardiyasına gelenlere parola sormadan kapıyı açmamız onları şüphelendirmiş, ardından ise bizi karşılarında görünce akşamki arkadaşları olmadığımızı anlamış bağırıp çağırarak yardım istemişlerdi. Gelen takviye güçlerin yardımı ile bizi kıskıvrak yakalamış ve olayı çözmüşlerdi. İkinci kaçma girişimimizde başarısız olmuştu. Daha önce Elbistan Hapishanesi'nden kaçışımız gibi kolay olacağını düşündüğüm bu firar denemesi benim hayatıma mal olacağa benziyor gibiydi.

Şimdi aylardır sessiz sedasız mahzende gözlerimi parlatıyorum. Benimle birlikte mahzene kapatılan Mustafa ve Ahmet'ten kaç gündür ses seda çıkmıyor. Duvarları tıklatarak birbirimizi günlerce yoklamıştık. Ne var ki onlar benim kadar dayanamamışlardı kodesin acımasızlığına. Belki geceleri koyunlarına giren sıçanlarla dost olmayı bilememiş, verilen bir parça küflü ekmek ile bir yudum suyu içememişlerdi. Onları yapabilselerdi o koca bünyeleri bitkin de düşse bugüne kadar dayanabilirlerdi.

Saatlerdir geçmişin tefekkürü ile gözümü kırpmamış, bir parça olsun uyuyamamıştım. Gündüz gelecek olan devlet büyüğüne sesimi duyurmalı ve idamımı talep etmeliydim. Zor olacaktı ölüm ama bu iğrenç yerde her gün ölmektense bir kere temiz ölmek lazımdı.

İri keme bu gece nedense ortalarda görünmemişti. Havalar soğumaya başladığından beri küçük dostlarım akşamları pek ortaya çıkmıyorlardı. Sadece iri keme arada bir yanıma uğrayıp sonra kayboluyordu. Ben

ona Şahan diyorum. Benim aslan küheylanım, Şahanım gibi olamazdı. Hatta onun def ettiği pisliği kadar da olamazdı ama çaresizlik pis lağım sıçanını bile gözüme Şahan gösteriyordu.

Dış kapının çıkardığı gıcırtı ile kendime gelmiş, elimdeki mıhla karşıki duvara elli üçüncü çizgiyi atmıştım ve kulağımı kapıya dayayıp dışarıdan gelecek sesleri dinlemeye başlamıştım. Karşı taraftaki hücrelerden birisinin kapısını açan adam öğürmeye başlamış, kapıyı çekerek hızla dışarıya doğru koşmaya başlamıştı. O kaçınca diğerleri de arkasından öğürerek dışarıya kaçmışlardı. Birazdan yine sesler gelmeye başlamıştı. Yine kulak kesilip dinlemeye başlamıştım. Benim kapıya dayandığım zamanı Şahan çok iyi takip ediyor ve verilen bir parça ekmeğe ortak oluyordu. Onunla dost olmanın tek yoluydu ekmeğimi paylaşmak ve ben de çaresizce onu yapmıştım. Bu sefer Şahan da, ben de uzun bir bekleyiş içerisindeydik. Şahan sabırsızlanmış, arada bir paçamdan tutarak üzerime doğru tırmanıyor ekmeği göremeyince sinirlenerek geri iniyordu. Bu sefer gelenler ekmek ve su vermemiş kendi dertlerine düşmüşlerdi. Bugün devlet büyüğü gelecek buranın halini böyle görürse belki de onları tıkacaktı o kara deliklere. Onun için de günler öncesinden ölüp, kokuşmaya başlayan cesetleri bir an önce temizlemeli ve devlet büyüğüne göstermemeliydiler.

Kapı önünde iki kişi konuşuyor, diğer iki kişi de hücredeki cesedi torbaya koymaya çalışıyorlardı. Kapı önündeki konuşanlar bu kadar cesedi nasıl temizleyeceklerinin, torbalara koyarak arka taraftaki surlardan denize atmanın hesaplarını yapıyorlardı. Bir yandan da af çıktığından bu yana hapishanede kimse kalmadığı için Adalet Nazırı'nın direk mahzenlerin bulunduğu bölüme geleceğini söylüyorlardı.

"Aman Allah'ım!" diye mırıldanıyordum kendi kendime. "Demek af çıkmış, demek o söylenilenler yalan değilmiş!" diye dövünmeye başlamış ninemin dediği gibi kendimi "nasipsiz köpek" olarak görmeye başlamıştım.

Dağlarda olduğum günlerde de hep böyle nasipsizdim. Mehmet Çavuş'un ahı yakamı bir türlü bırakmamış beni adım adım takip etmişti. Şimdi burada değil de koğuşta olsaydım diğer arkadaşlarım

gibi bende kim bilir ne zamandan beri dışarıda olacaktım. Ama artık çok geç kalmıştım ve yakınmanın sırası değildi. Şimdi tek çarem kalmıştı. Adalet Nazırı buraya gelirse -duruma bakılırsa kesin geleceğe benziyordu- ne yapıp yapıp ona sesimi duyurmalıydım. Madem af çıktı, kim bilir belki de beni de affederdi.

İçimi sımsıcak bir umut kaplamış, kendimi anamdan yeni doğmuş gibi hissetmeye başlamıştım. Şahan bu sabah ekmek yiyemediği için sinirlenmişti ama benim heyecan ve neşe dolu olduğumu anladığından olsa gerek fazla huysuzluk etmemişti.

Dışarıdakiler uzun uğraşlar sonucunda bütün mahzenleri temizlemenin rahatlığı ile kahkahalar atarak dışarıya doğru çıkmışlardı. O kadar dikkat etmeme rağmen yan tarafımdaki mahzeni açıp açmadıklarını anlayamamıştım. Mustafa yaşıyor olmalıydı. Uzun zamandır duvarı tıklatamayacak kadar harap ve bitap düşmüş olmalıydı.

El yordamı ile duvarları yoklayarak yan mahzenin duvarına doğru yaklaştım. Mustafa hayatta olmalıydı. Onun yaşamasını en az kendim kadar istiyorum. Şeytana uymuş, hata etmiş, bir cana kıymış ve dağa çıkmıştı. Geride kalan anasını merak edip dururdu. Bu yüzden de kaç kez mektup yazmıştı devlet büyüklerine kendisini affetsinler diye ama bir türlü beklenen cevap gelmemişti. Bana uyup mahzene tıkılmasaydı o da şimdi affedilmiş olacak, annesine kavuşmuş olacaktı.

Duvara birkaç kez uzun uzun vurdum. Olmadı duvarı yumruklamaya başladım. Olmuyor, olmuyor, olmuyor… Kafamı duvarlara vuruyorum ama nafile… Beklediğin ve özlediğim o ses bir türlü gelmiyordu. Umutsuz bir şekilde dizlerimin üzerin çöküp gözlerimi dışarıdan gelecek bir umut ışığına dikerek beklemeye başladım. Dizlerimin üzerine çökünce nedendir bilmem ama hep aklıma tütün tabakam gelir ve elim cebime giderdi. Yine elimi pantolonumun cebine attım ama çok zaman olmuştu o keyfimi yitireli. En son yakayı ele verdiğimizde elimde avucumda ne var ne yok almışlar hapishanede çıkardığımız isyandan sonra ise üzerimdeki elbiselerim bile değiştirilip isyana karışan diğer arkadaşlarımla birlikte Sinop Hapishanesi'ne gönderilmiştik.

Şahanın hınzırlıkları ile kendimi avutuyor, dışarıdan gelecek bir tıkırtıya kulak kesiliyordum. Bir ara yerimden doğrulup kapıya doğru yönelmeye çalışırken yan duvardan cansız bir tıkırtı geldiğini fark ettim. Yaşıyordu, evet Mustafa yaşıyordu. Yorgun ve güçsüz düşse de bir kez daha olsun duvara tıklatmış ve yanımda hemen biraz öte tarafımda olduğunu bana iletmişti.

Mustafa'dan aldığım sağlık haberi ile yüzüm bir daha gülmüş ve yine kapıya odaklanmıştım. Büyük kapının dişlerimi gıcırdatan sesi ile yerimden fırladım. O güçsüz dizlerim bir anda derman bulmuş o çelimsiz bedenimi yerinden fırlatmıştı. Dışarıdan gelen ses, dün akşam yanındakilere bağırıp çağıran, hakaretler savuran tok sesli adamın sesiydi. Belli ki son kontrolleri yapıyordu. Yine öyle tok sesi ile sağa sola emirler veriyor, son anda bir aksilik çıkmasını istemiyordu. Benim bulunduğum mahzenin önüne gelerek bu iki mahzende ne olduğunu soruyordu. Yanındaki; "şu baştaki mahzende azılı eşkıya Çevik Abbas, hemen yanındakinde ise Karslı Kara Mustafa bulunuyor. Her ikisi de birçok cana kıymış, ıslahı mümkün olmayan eşkıyalardır." diyor ve bizden korktuklarından olsa gerek kapıyı açtırıp içeriye bakma gereğinde bulunmuyordu. Birazdan Adalet Nazırı geldiğinde de yine aynı şeyleri söyleyecekler ve belki de bizim affedilmemizi engelleyeceklerdi. Nazır gittikten sonra ise bizi yine ölüme terk edeceklerdi. Ama ben kendimi iyi bilemiş, bir köşede sesiz sedasız bekliyordum. Nazır bey hazretleri içeriye girer girmez var gücümle kapıya abanacak, zayıfta olsa yumruklarımla kapıyı yumruklayacak ve bir şekilde ona kendimi dinletecektim. Bu benim hayatla memat arasındaki son şansımdı ve bu defa hata yapmayı düşünmüyordum.

Dışarıdakilerin korku ve heyecanlı bekleyişlerinden, bakanın direk buraya geleceğini anlıyordum. Bu zamana kadar sessizce beklemediğim için benim bir maraza çıkaracağımı tahmin edemiyorlardı ama yinede kendilerince tedbirli olmaya çalışıyorlardı. Birazdan avluya kalabalık bir topluluğun girdiğini gürültüden anlıyordum. Kapı deliğinden bakıyor ancak kalabalıktan Nazırı bir türlü seçemiyordum. Derin derin nefes alıp kendimi toparladıktan sonra yumruklarımla ve tekmelerimle kapıyı dövmeye bir yandan da " Nazır Hazretleri, Nazır Hazretleri!"

diye bağırıyordum. Bir anda kalabalığın yönünün benim mahzene doğru döndüğünü görüyordum. Nazır Hazretlerinin dikkatini çekmiştim. Birazdan muhtemelen kapıyı açacaklardı ve ben derdimi Nazıra iyi anlatmalıydım. Nazırın yanındakiler sürekli benim ıslahı mümkün olmayan azılı eşkıya olduğumu söylüyor ve kapıyı açmamakta direniyorlardı. Nazır onların bu direnişine çok kızmış ve onlara;

"bu adam şu an silahlı mı?" diye sormuştu. Yanındakiler;

"yok efendim!" diye karşılık verdiklerinde Nazır;

"öyle ise neden korkuyorsunuz?" diyor ve kapıyı açmalarını emrediyordu.

Üzerime aylar önce kilitlenen o meymenetsiz demir kapı uzun bir aradan sonra ilk kez açılıyor ve içerideki çirkef dışarıya taşıyordu. Şahan ise dün akşamdan beri ekmeğime ortak olamamanın verdiği asabiyetten olsa gerek hızla kalabalığın arasına dalıyordu. Oradaki kalabalığın tüylerini ürperten büyük bir hışımla ortalardan kayboluyordu. Bir anda Nazır hazretlerini karşımda gördüğüm zaman dilim damağım kurumuş, heyecandan dizlerim titremeye başlamıştı. Kendimi toparladım ve

"Nazır Paşa Hazretleri!" diye seslendim.

"Ben Adalet Bakanı Halil Özyörük, bana Sayın Bakanım diye hitap edebilirsiniz!" dedikten sonra

"anlat bakalım" diyordu.

"Efendim bendeniz büyüklerimin tabiri ile namı değer azılı eşkıya Çevik Abbas. Asıl adım Mahmut'tur. Büyüklerim, "Mahmut, peygamber adıdır bir eşkıyaya yakışmaz" diyerek adımı değiştirdiler. Erzincanlıyım. Bir kusurdur işledik, düştük buralara. Lakin ben eğer bir eşkıya isem namımla ölmek isterim. Burada tam elli üç gündür her şafak vaktinde duvara attığım bir çentikten sonra bir lokma kuru ekmek ve bir yudum su ile sıçan dostlarımla pislik içerisinde ölümü beklemek ağrıma gidiyor. Ben asılarak, ya da kurşuna dizilerek öldürülmek istiyorum. Bu talebim sizden son isteklerim olsun, lütfen beni kırmayın!" diyor

ve susuyordum. Zaten fazla da bir şey söyleyecek takatim kalmamıştı. Söylediklerim ve içinde bulunduğum durum Adalet Bakanını etkilemiş olmalıydı ki beni mahzenden dışarıya çıkarmaları için gardiyanlara emir veriyordu.

Elli üç gün sonra ilk kez, bahar aylarında ahırdan salıverilen buzağılar gibi dışarıya çıkmıştım. Koşup dağlarla doruklarla kucaklaşmak istiyordum. Bakanın yanında gelenler mahzenden benimle birlikte dışarıya yayılan pis kokuya daha fazla tahammül edememiş geriye çekilmişlerdi.

Bakan "yan taraftaki mahzende kim var?" diye sorduğunda yanındakilerden birisi;

"Karslı azılı eşkıya Kara Mustafa!" diye cevap veriyordu. Bakan o mahzeninde açılmasını emrediyordu. Herkesten çok ben merak ediyordum Mustafa'yı. Aradan sıyrılıp mahzenin kapısından içeriye dalıyordum. Mustafa yüz üstü yere kapaklanmış, sağ eli benim mahzenin duvarına doğru donup kalmış öylece uzanıyordu.

"Mustafa, uyan, kendine gel!" diye seslendim ama nafile… Mustafa'nın o son vuruşuymuş benim duvarıma ve o son haberiymiş bana gönderdiği. Anasına kavuşamadan, belki son bir kez daha onu göremeden, kucaklayamadan, koklayamadan çekip gitmişti. Bir eşkıya gibi idam edilse gam yemeyecekti ama idrar ve pislik kokuları içerisinde sürünerek bana yaklaşmış son bir kez elini uzatmıştı bana ama yetişemeden oracıkta ölmüştü.

Sadece benim değil oradaki herkesin yüreği titremişti bu manzara karşısında. Ben sebep olmuştum bütün bunlara. Ben onu yoldan çıkarıp firar etmeye ikna etmeseydim belki de çoktan, benden önce özgür kalacak ve anasına kavuşacaktı. Deli doluydu, korku nedir bilmeyen gözü kara, mert bir delikanlıydı Mustafa. Dağlarda soğuk kış günlerinde bir kayanın altında sönmek üzere olan ateşim başında birbirimize iyice sokulup donmamaya çalışırken onun Karabağ'dan kaçış hikâyelerini dinlerdim. Az mı anlatmıştı Ermenilerden kaçışını ve ailesi ile birlikte Karaköse'ye gelişini.

Adalet Bakanı Halil Özyörük Beyefendi Hazretleri çok alçak gönüllü ve kibar bir insana benziyordu. Gördüğü bu manzaralardan ise oldukça etkilenmişti. Bir anda kendisini toparlayıp, üslubunu sertleştirdi ve yanındakilere bir şeyler emretmeye başladı. Duyduklarıma inanamıyordum. Temmuz ayından beri af çıktığını ve herkesin salıverildiğini söylüyor, buradakilerin neden ölüme terk edildiklerini soruyordu. Bütün bunları söylerken bu sabah erken saatlerde torbalarla taşınıp denize atılan cesetlerden haberi yoktu. Bir de bunları duysa kim bilir daha nasıl sinirlenecekti. Yanındaki iri yarı ablak suratlı adam beni işaret ederek en son firar teşebbüsümüzde üç gardiyanı ağır yaraladığımızı, bir tanesinin ölümden döndüğünü anlatmaya çalışıyordu. Bütün bu anlatılanlar Adalet Bakanı'nı kararından vazgeçireceğe benzemiyordu. Hemen arkasındaki resmi kıyafetli iki kişiye dönerek

"bu adamı alıp götürün önce karnını doyurun, daha sonra üstünü başını temizleyip, giydirin öğleden sonra program bitiminde bana getirin" diye emrediyordu. Bir anda kendimden geçer gibi olmuş, kendimi rüyadaymış gibi hissetmeye başlamıştım.

Çok değil daha dün akşama kadar hayata dair hiçbir umudum kalmamışken bir anda kendimi çok farklı bir insan olarak Sinop'taki programının son anlarında bakanın karşısında bulmuştum. Belki de bu hapishaneye geldiğim günden bu yana ilk kez kursağıma bir sıcak yemek gitmiş, hamamda yıkanmış, paklanmış ve temiz urbalar giyinmiştim. Korumalar beni bakana takdim ettiklerinde bakanın yüzü gülüyor, mutluluğu gözlerinden anlaşılıyordu. Yanındakilere Samsun'a kadar beni de yanlarında götürüp orada salıvermelerini emrediyordu.

Bir gün öncesinde pis bir mahzende ölümü beklerken, hatta idam edilmenin hayallerini kurarken, bir gün sonra serbest kalmanın şaşkınlığını hala üzerimden atamamıştım. Yeni bir hayata azılı eşkıya Çevik Abbas olarak değil de Erzincanlı Mahmut olarak başlama hayalleri ile Adalet Bakanı Halil Özyörük Beyefendi Hazretleri'nin peşine takılıp Samsun'a doğru yollara düşüyordum…

II

Yeni Hayat, Yeni Mahmut

"Ben de her ne kadar bir daha eskiye dönmeyeceğim diye kendi kendime söz vermiş olsam da göğüs kafesimin içinde yatan o kocaman eşkıyayı daha ne kadar zapt edebileceğimi şimdilik bilemiyordum."

Kararlıydım ve bir daha eskiye dönmeyecektim. Gençliğin, cahilliğin rüzgârına kapılıp bir hata yapmış, daha sonra ise devamına engel olamamıştım. İnsanın tabiatındaki o hayâ perdesi yırtılmaya görsün ondan sonrası geliyordu. Ben de yaptığım o hataların bedelini çok ağır ödemiştim, hâlâ da ödemeye devam ediyordum. Kendimi yıllarca kafeste beslenmiş, sonra da uçsuz bucaksız dünyaya salıverilmiş bir kuş gibi hissediyorum. Hapisteyken hep dağları özler, bıraksalar dağların tepesine doğru fırlar giderim diye düşünürdüm. Şimdi ise özgürdüm ama ayaklarım bedenimi taşıyamayacak kadar takatsizdi. Üstelik dağlar artık beni korkutuyordu.

Etrafımda kimseler kalmamıştı. Sadık dostum, can yoldaşım Şahan bile kim bilir nerelerde kalmış, kimlere can yoldaşı olmuştu. Bakan Hazretleri beni getirip Samsun'da serbest bırakmış ve memleketime nasıl gideceğimi bile sormadan gitmişti. Doğru ya bana hürriyet lazımdı o da bunu yaptı. Bundan sonrası bana kalmıştı. Bundan sonra hayat oldukça zor olacaktı ve belki de mahpus damlarında çektiğim sefillikleri arayacaktım. Eskisi gibi güçlü olabilseydim, bir de Şahan'ım olsaydı, bu dağlar, bu yollar bana vız gelirdi. Lakin yoktu…

Birkaç gündür açlık, soğuk ve sefalet ile boğuşmaktan hiçbir şeye karar veremiyordum. Bu soğuk kış günü aç, açık yola çıkamazdım. Yoklukla esaretin kardeş olduğunu yeni anlamıştım. Samsun sokaklarının benim için mahpus damından hiçbir farkı yoktu. Sokaklarda akıp giden hayatın rüzgârına kapılıp gücümün yettiği, dizlerimin tuttuğu kadar yürümeye çalışıyor, kendime şimdilik en azından karnımı doyuracak bir iş bulmaya çalışıyordum. Evet, bir iş bulup çalışmalı, daha sonra da buralardan gitmenin yollarına bakmalıydım. Sanki herkes benim eli kanlı bir katil

olduğumu biliyor, bu yüzden de benden uzak duruyorlardı. Kaç gündür denizin soğuğunun iliklerime kadar işlediği uzun kış gecelerinde sığındığım boş bir harabede sabahlıyor, güçsüzlüğüme, çaresizliğime çare bulmanın yollarını arıyordum.

Bugün hava yazdan kalma bir günü andırıyordu. Güneşi görünce yollara düşüp gitmek istiyordum ancak gitmek için her harekete geçtiğimde aklım ile ayaklarım tezata düşüyor, birbirleri ile anlaşamıyorlardı. Ayaklarımın bu asi direnişi belki de yollarda beni bekleyen tehlikelerden kurtulmama sebep oluyordu. Kimi zaman da: "Eğer bu yollar yürünecek ise bir an önce başlamakta hayır vardır yani erken kalkan yol alır." diyor bir delilik yapmak istiyordum.

Karnım iyiden iyiye acıkmıştı. Mahzende kaldığım günlerde bir parça kuru ekmek ve bir yudum su boğazımdan geçiyordu. Serbest kaldım kalalı artık onları da bulamaz olmuştum. Rıhtımın hemen yanı başındaki koyda sabahın ilk saatlerinde takalarındaki balıkları boşaltan kafaları külahlı, kalın abalı, ayakları dizlerine kadar çizmeli adamları bir kenarda dikilerek izlemeye koyuldum. Martıların denize konup kalkışlarına, takalardaki balıkları çalma yarışına girişlerini seyre dalıp gitmiştim. Aşağıdakilerden birisinin bana seslendiğini duyuyordum. Bir anda daldığım rüyalardan uyanıp adama doğru yöneldim. Belli ki yardıma ihtiyacı vardı ve yardım etmemi istiyordu. Yanına yaklaşıp selam verdikten sonra adamın martıları kovalamaktan yorulduğunu anlamıştım. Elime geçirdiğim ağaç dalını sağa sola sallayıp martıları ürküttükten sonra adamın balıkları ağlardan kurtarmasına yardımcı olmaya başladım. Adam bir yandan alelacele balıkları ağdan ayıklamaya çalışıyor, diğer yandan da beni tanımaya çalışıyordu.

"Kimsin, nesin, buralarda yabancısın galiba?" diye sormuş benden kendimi anlatmamı istemişti. Bir süre yutkunduktan sonra:

"Evet, buraların yabancısıyım. Adım Mahmut. Çalışmak için geldim ancak iş bulamadım bu kış gününde, kaldım buralarda. Beş parasızım ve geriye de dönemiyorum." Adam anlattıklarımı dinliyor, bir yandan da bana acıdığını yüz ifadeleri ile anlatmaya çalışıyordu. "Eski bir eşkıya olduğumu anlasa acaba yine böyle davranır mıydı?" diye içimden